

ชา

ภาคเหนือ
 เชียงราย
 เชียงใหม่
 แม่ฮ่องสอน
 น่าน
 ลำปาง
 แพร่

แหล่งผลิต

ปี	2549	2550	2551
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	100,152	105,989	113,364
ผลผลิตชาสด (ตัน)	53,782	57,362	61,557
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)			
- ชาอัสสัม	514	518	518
- ชาจีน	713	712	712

ฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิต มีค.-พย.

ที่มา: กรมศุลกากร
 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ชื่อสามัญ : Tea ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Camellia sinensis* (L.) Okutzte

การส่งออก

ปี	2549	2550	2551
ปริมาณ (ตัน)	3,466	5,394	6,240
มูลค่า(ล้านบาท)	203	301	388
<u>ชาแห้ง</u>			
ปริมาณ (ตัน)	1,472	2,720	2,365
มูลค่า (ล้านบาท)	97.67	140.26	163.40
<u>ผลิตภัณฑ์ชา</u>			
ปริมาณ (ตัน)	1,994	2,674	4,208
มูลค่า (ล้านบาท)	105.13	160.25	239.78

ราคาชาแห้งที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)

ปี	ชาอัสสัม	ชาจีน
2549	14,000	50,000
2550	14,000	50,000
2551	14,000	50,000

ต้นทุนการผลิต(บาท/ตัน)

ปี	ชาอัสสัม	ชาจีน
2549	5,701	24,782
2550	5,757	25,230
2551	6,336	30,425

การนำเข้า

ปี	2549	2550	2551
<u>ชาแห้ง</u>			
ปริมาณ (ตัน)	1,047	1,647	1,935
มูลค่า (ล้านบาท)	108.48	190.77	144.32
<u>ผลิตภัณฑ์ชา</u>			
ปริมาณ (ตัน)	1,070	831	907
มูลค่า (ล้านบาท)	156.80	201.05	265.58

ประเทศไทยส่งออก

ชาแห้ง เนเธอร์แลนด์ ไต้หวัน กัมพูชา
 ผลิตภัณฑ์ชา สหรัฐอเมริกา สวา จอร์แดน

ประเทศไทยนำเข้า

ชาแห้ง อินเดีย จีน อินโดนีเซีย
 ผลิตภัณฑ์ชา สหรัฐอเมริกา ฮ่องกง จีน

ประเทศคู่ค้า ไต้หวัน เนเธอร์แลนด์
 ประเทศคู่แข่ง อินเดีย จีน ศรีลังกา เกาหลี

ชื่อไทย : ชา

ชื่อสามัญ : Tea

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Camellia sinensis* (L.) Okutzte

ปัญหาอุปสรรค

ด้านการผลิต

- ขาดแคลนแหล่งน้ำในการปลูก และการจัดระบบน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ
- เกษตรกรยังไม่มีการนำกระบวนการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) มาใช้ในการผลิต
- ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการผลิต

ด้านการแปรรูป

- เครื่องจักรในการแปรรูปชามีราคาแพง โรงงานขนาดเล็กขาดแคลนเครื่องจักรที่ทันสมัย ทำให้การแปรรูปชาไม่ได้มาตรฐาน
- ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการแปรรูปชา
- บรรจุภัณฑ์ชาของไทยไม่ดึงดูดใจผู้ซื้อ ส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

ด้านการตลาด

- เกษตรกรขายใบชาสดได้ในราคาต่ำ เนื่องจากมีผู้ซื้อน้อย
- ชาที่แปรรูปแล้วส่วนใหญ่เป็นชาอู่หลง(ชากิ่งหมัก) ซึ่งเป็นชาคุณภาพ ราคาสูง และส่วนใหญ่ส่งไปขายต่างประเทศ สำหรับตลาดชาในประเทศคนไทยยังดื่มชาไทยน้อย

แนวทางการพัฒนา

- จัดหาแหล่งน้ำพร้อมทั้งวางระบบน้ำ
- จัดทำแปลงเรียนรู้กระบวนการผลิตชาตามระบบ GAP และ ตรวจสอบออกใบรับรองแปลง GAP
- ขอกการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากภาครัฐในการซื้อเครื่องมือ เครื่องจักรในการแปรรูปชา และสร้างโรงอบชา
- จัดฝึกอบรมการแปรรูปชาคุณภาพโดยจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เช่น ประเทศไต้หวัน
- ตรวจสอบ และออกใบรับรองของโรงงานแปรรูปชาในระบบ GMP และ HACCP
- ส่งเสริมและสนับสนุนการซื้อขายใบชาสดในระบบ Contract farming
- เสริมสร้างศักยภาพในการผลิต แปรรูป และการตลาดแก่เกษตรกร โดยการรวมกลุ่ม และบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีระบบ
- ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยดื่มชาไทย โดยเริ่มจากหน่วยราชการ โรงแรม ตลอดจนภัตตาคาร และร้านอาหาร

แนวโน้มสถานการณ์การผลิต

- แนวโน้มผลผลิตชาสูงขึ้นตามลำดับตั้งแต่ปี 2549 ทั้งนี้เนื่องจากปี 2547 รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการปลูกชาพันธุ์ดี(พันธุ์อู่หลงเบอร์ 12) ทำให้ปัจจุบันผลผลิตชาพันธุ์อู่หลงเบอร์ 12 มีจำนวนมากและโรงงานแปรรูปชาไม่สามารถรองรับผลผลิตได้หมด ดังนั้นจึงทำให้ราคาใบชาสดตกต่ำ
- ในปี 2553 ประเทศไทยจะต้องเปิดตลาดการค้าเสรีชาภายใต้ข้อตกลง AFTA จะทำให้มีการนำเข้าชาจากประเทศเพื่อนบ้านเช่น เวียดนาม และ จีนมากขึ้น ซึ่งมีราคาต่ำกว่าชาในประเทศ ดังนั้นจะมีผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกชาของไทย